

1910 FEB 2-3
247992 244

Tanúkihallgatás

Reggel sokszor az utcáig nyúlik a páternosztásra várakozók sora

**SZÖKE LORD,
HERCEG,
KRISZTUS**

**— ÉS
TÁRSAIK**

Talán nincs is olyan ember Magyarországon, akinek a Markó utcáról ne a bíróság jutna az eszébe. A képzettársítás nem véletlen. Ez a bíróság a legnagyobb az országban, és vannak bizonyos bűncselekmények — például a devizagazdálkodást sértőek —, amelyeket, bárhol és bárki kövesse el az országhatáron belül, csak a Markó utcai, erre szakosított bírói tanácsok tárgyalhatnak.

A Markó utcai bíróságon fél 9 körül kezdődik az „igazi élet”. A bíróság dolgozói fél 9-től 9-ig akasztják ki a tárgyalóterem ajtajára a „napi tárgyalási menetrendet”. A kíváncsi érdeklődők innen tudják meg, hogy milyen bűncselekményt tárgyalnak aznap abban a tárgyalóban. Az adott ügy „szereplői”: a szabadlábban védekező vádlottak és a tanúk, természetesen, a tárgyalás előtt néhány nappal hivatalos értesítőt — jogi nyelven: „Idéző végzés”-t — kapnak a bíróságtól, és az értesítőt megjelölt helyen, pontos időben kötelesek megjelenni.

És 9 óra előtt néhány perccel megjelenik a bíróság: a tanácsvezető bíró és a két népi ülnök; a vád képviselője: az ügyész és a védelem képviselője: az ügyvéd.

**Különlegesség,
Nagyistván Ferenc módra**

Akadhat, aki híre ellenére sem tud a Markó utcáról. A Nemzeti Múzeumot viszont kerekén 120 éve minden magyar ember ismeri, ha másért nem is, de általános iskolai tanulmányai-ból feltétlenül.

A múzeummal szemben van egy üvegfalú, tágas, tipikusan mai, modern üzlet. Homlokzatán felirat: Delicatessen. Az idegen szó magyar jelentése: tapintat, csemege, különlegesség.

De korántsem csemegét árult az üzlet addig, amíg Nagyistván Ferenc, Kiss Margit, F. Győzőné — vezetéknevét a bíróság kérésére nem írta ki, mivel elmeállapotának megvizsgálását rendelték el —, Papp Mihályné és Minyó Pálné is ott dolgozott. Legálábbis nem nevezhető csemegének az a kimért kakaó, amit a kakaónál olcsóbb tejjel, néha pedig még vízzel is felhígítottak. A csalást — a vallomások szerint —, az üzlet volt vezetője, Nagyistván Ferenc kezdeményezte. Alkalmi röpgyűlésen közölte a dolgozók egy részével, hogy ezentúl — az ő szavaival: — „szűz” kakaó nem lehet ki a pult mögött. Aki tiltakozott a család ellen, mint például Vácziné, azzal durván közölte, hogy ő az üzletvezető, ő felelős az üzletért és azért kell hígítani a kakaót, mert máskülönben leltárhiányuk lesz. Es különben is, hajtsa végre mindenki a főnök utasítását!

Szerencsére, nem sikerült sokáig megkárosítani a vásárlókat. Bűncselekményükért bíróság előtt kell felelniük.

**Hippiséta
— a tárgyalóteremig**

Nagyobb nyilvánosság előtt elkövetett igazgatás miatt emelt vádat az ügyészség Szandbauer Gyula és társai ellen. A társaság a köztudatban „Nagyfa galeri” néven szerepelt.

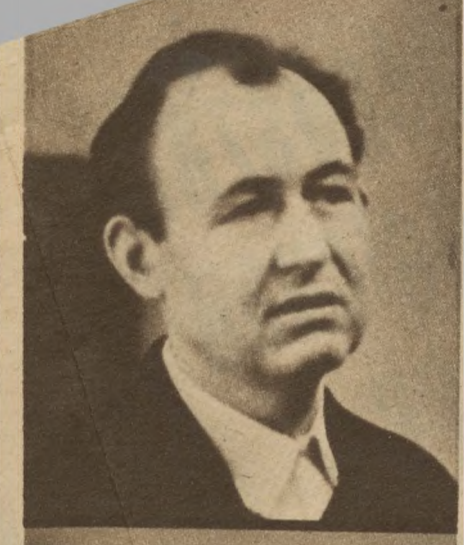
Különös ismertetőjelük: rendezetlen, piszkos külső, kultúrálatlan hajviselet. (Nem azért, mert hosszú a hajuk, hanem azért, mert koszos, ragacsos.)

A galeri 1969. július 7-én úgynevezett hippiséta rendezett a Margit-hídon keresztül a Margitszigetre, majd a szigetről a társaság nagyobb része a Jászai Mari térre vonult. Hangoskodtak, terrorizálták a járókelőket, és különböző jelszavakat kiabáltak. Az egyik kórusban kiabált jelszó a sok közül: Munka nélkül kenyeret!

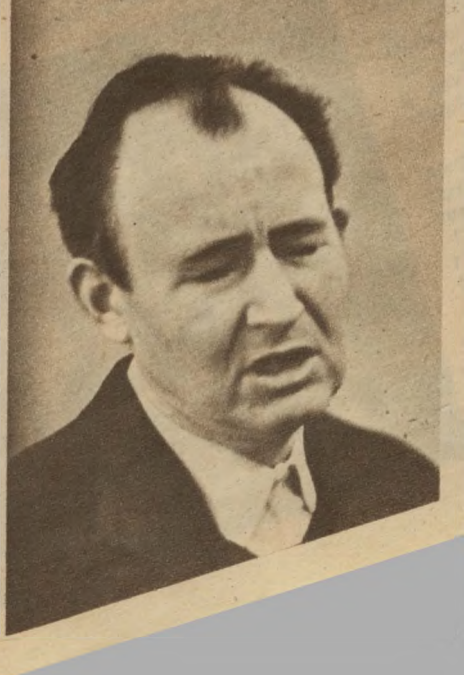
Ezt a „sétát” másnap megismételték. A Bazilikától indultak el az amerikai követtség elé. A legtöbbit kiabált jelszavuk: Heil Hitler! Kitartás, éljen Szálasi!

A felvonulást a Szabadság téren feloszlatta a rendőrség. A társaság egy részét előállították, majd rövid vizsgálat után, ideiglenesen szabadon engedték.

Íme, néhányan a galeri vezéralakjai közül:

A feleséggyilkos öt arca

Szandbauer Gyula. Gúnyneve: Nagy Kennedy. Húszéves, szakmája nincs. Szülei elváltak. Korábban lopásért három évet töltött javító-nevelő intézetben. 1969 májusa óta nincs bejelentett lakása. Közvesztélyes munkakerülésért, 1969 augusztusában, 30 napi elzárással büntették. Utoljára az úgynevezett Bergendi zenekar mellett tevékenykedett, mint technikus.

Dévényi György. Gúnyneve: Szőke Lord. Húszéves, szakmája nincs. Apja bűnöző, jelenleg is négy évi börtönbüntetését tölti. Nagykorúságáig javító-nevelő intézetben volt. Közvesztélyes munkakerülésért, 1969 augusztusában, 20 napi elzárással büntették.

Domján Sándor. Gúnyneve: Herceg Húszéves, épületburkoló szakmunkás. Szüleiével évek óta nem tart kapcsolatot. A Budapesti Rendőr-főkapitányság, különböző köztörvényes bűncselekmények miatt, 1969 elején nyomozást indított ellene. Hogy a letartóztatástól megmeneküljön, 1969. augusztus 27-én megpróbálta elhagyni az ország területét; sikertelenül.

H. Imre fiatalkorú. Gúnyneve: Krisztus. Szakmája nincs. Apja alkoholista. Emiatt a család élete több, mint rendezetlen. 1969 júniusa óta nem dolgozott. Egyéb köztörvényes bűncselekmények miatt, 1969. szeptember 17-én letartóztatták.

Ők a vezéralakok. A galéri, természetesen, nagyobb létszámú. Ott voltam tárgyalásuk egy részén. Sokan közülük azt se tudták, ki volt és mit csinált Hitler és Szálasi...

Miért tették azt, amit tettek? Próbálok választ találni. Nem tudom. De valami feltűnik, egy jellemző, közös vonás: Annak a családnak az élete, amelyekbe „véletlenül” beleszülettek, egyiküknél sem nevezhető harmonikusnak.

Szerelem, kenyér, féltékenység

A családi zűrzavar tragédiát okozhat nemcsak a gyermek, hanem a házastársak életében is. Példa rá **Jáger Zoltán** bűncselekménye.

Jáger Zoltán 1960-ban nősült. 1962-ben született egy kislányuk. Jáger ezekben az években szinte éjjel-nappal dolgozott. Napi munkája után egyszobás házukat építette. Közben nem vette észre, hogy felesége szerelmi viszonyt kezdett egy, a környékükön lakó férfival. Többször előfordult ugyan, hogy az asszony férje közeledését visszautasította, de ez nem tűnt fel Jáger Zoltánnak, mert az asszony az elutasító magatartást fáradtságával indokolta. Családi életük egyre romlott. Az asszony válni akart. Jáger azt kérte a feleségétől, gondolja meg jól, a válás miatt könnyen törés keletkezhet a gyermek életében. Az asszony végül, 1969 nyarán, bevallotta, hogy évek óta szerelmi viszonyt folytat egy férfival, és csak úgy hajlandó továbbra is Jágerrel élni, ha odaköltözhöz hozzájuk a szeretője. A férfi ebbe is beleegyezett. De a „harmadik” odaköltözéséből semmi sem lett, mert az asszony megmondta a dolgot, és közölte férjével, hogy továbbra is vele, és csak vele akar élni. Jáger örömmel vette ezt tudomásul, és a kibékülés után megpróbál közeledni az asszonyhoz. Jágerné durván ellökte magától a férfit és rákiabált: — Ne nyúlj hozzám, undorodom tőled!

A több hónapja állandó idegfeszültségben élő férfi ezek után elvesztette józan ítélőképességét, és megfojtotta az asszonyt. Cselekedete után kislányát bebugyolálta egy takaróba, és átrohant a szomszédhoz. Elmesélte a történeteket. A szomszédok hívták ki a mentőt és a rendőrséget is.

Ez az az utca...

„Talán nincs is olyan ember Magyarországon, akinek a Markó utcáról ne a bíróság jutna az eszébe.” Ezzel a mondatral kezdődött a riport.

Bízunk abban, hogy eljön az idő, amikor egy fiatal újságíró így indítja majd Markó utcai riportját: „Ez az az utca, ahol évekkkel ezelőtt a bíróság volt. Itt ítélték el azokat, akik vétettek a társadalom törvényei ellen; a bűnözőket. Ma már csak az öregek emlékeznek arra, hogy milyenek is voltak ezek a bűnözők...”

MÓNUS MIKLÓS

Nagyistván Ferenc akkor nem szégyellte magát, amikor felvizezte a kakaót

A tárgyalás kezdetén a letartóztatottól leveszik a bilincset

A tárgyalás szünetében

„Jaj, ó, édes fiam!” — zokogja a mama

A tárgyalás hallgatói

A Népköztársaság nevében PERCZE LAJOS felvétel

A „Nagyfa galéri” tagjai az ítélethirdetés alatt